

Hvidbog for Natura 2000-handleplanen for N110 Odense Fjord

Forslag til Natura 2000- handleplan 2022–2027

Odense Fjord

Natura 2000-område nr. N110

Habitatområde H94

Fuglebeskyttelsesområde F75

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Liste med indkomne hørings svar	3
3. Indkomne hørings svar og myndighedsfordeling	3
4. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af hørings svar	3
5. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger	5
6. Bilag med kopi af hørings svar	6

1. Indledning

Natura 2000-handleplanen beskriver indsatser, som skal sikre og forbedre vilkårene for de arter og naturtyper, der er udpeget i Natura 2000-området. Natura 2000-handleplanen er en sammenskrivning af de kommunale Natura 2000-handleplaner og Natura 2000-skovhandleplanerne udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Denne hvidbog indeholder bemærkninger til hørings svar fra Miljøstyrelsen, Nordfyns Kommune, Kerteminde Kommune og Odense Kommune.

Natura 2000-handleplanen har været i høring i 8 uger i perioden 7. marts - 2. maj 2024.

Der er i høringsperioden indkommet 4 hørings svar.

I hvidbogen er en oversigt over indkomne hørings svar og hvilke myndigheder, der har bemærket på hvilke dele af hørings svarene. Endvidere præsenteres uddrag af de enkelte hørings svar med myndighedernes bemærkninger. Bemærkninger, der medfører ændringer i handleplanen er ligeledes markeret.

De indsendte hørings svar fremgår af bilag.

2. Liste med indkomne hørings svar

Nedenstående liste viser indkomne hørings svar til den samlede Natura 2000-handleplan.

Offentlige myndigheder
Miljøstyrelsen
Foreninger/organisationer
Danmarks Jægerforbund
Danmarks Naturfredningsforening, Odense
Privatpersoner og private lodsejere
Hans Jacob Jensen

3. Indkomne hørings svar og myndighedsfordeling

Nedenstående liste viser uddrag af hørings svar og det er markeret med x hvilke/hvilken myndighed, der kommer med bemærkning til hørings svaret.

Hørings svar og afsender	Miljøstyrelsen	Odense kommune	Nordfyns Kommune	Kerteminde Kommune
Hans Jacob Jensen		X		
Danmarks Jægerforbund		X		
Danmarks Naturfredningsforening, Odense	X	X		
Miljøstyrelsen		X	X	X

4. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af hørings svar

Myndighederne angiver her bemærkninger til de indkomne hørings svar. Det er den myndighed, som er ansvarlig for de respektive arealer og arter i Natura 2000-området, som kommer med bemærkning.

Det angives i svaret, hvis det fører til ændringer i Natura 2000-handleplanen. Dette er markeret med fed skrift under myndighedernes bemærkninger.

I nedenstående skema forkorter Miljøstyrelsen til: MST og Odense Kommune til: OK

Uddrag af hørings svar	Bemærkninger
Afsender: Hans Jacob Jensen. Resumé: Erhvervsfisker sendt forslag til at opnå forbedret kystnært havmiljø, bl.a. ved at stoppe for udledning/spredning/udsætning af hhv. miljøfremmede stoffer fra Odense Havn, varmt procesvand fra Fynsværk, urensset spildevand fra Odense og Stige Ø, sediment på/ved Odense Fjord og Lillestrand, havørred fra dambrug og inficeret med sygdomme	Odense Kommune: Myndighedstilladelser håndteres ikke gennem Natura 2000-handleplanen. Samtlige tilladelser er betinget af en vurdering af det ansøgtes påvirkning af Natura 2000-området, og der må ikke gives tilladelse til at forringe et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger. Den gennemførte høring vedrører alene forslag til Natura 2000-handleplan. Miljøstyrelsen oplyser, at der allerede undersøges for MFS i sediment, muslinger og om muligt fisk gennem det nationale overvågningsprogram - NOVANA. Data er tilgængelige via Danmarks Miljøportal.

	Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer af udkast til Natura 2000-handleplanen.
Afsender: Danmarks Jægerforbund Ønsker, at Odense Kommune i handleplanen forholder sig til hvilke forstyrrelser, der ønskes håndteret igennem den prioriterede indsats, hvor og hvordan kommunen vil sætte ind, samt hvilket fagligt grundlag, der refereres til som begrundelse herfor.	Odense Kommune: I forbindelse med forvaltning af indsatsen på kommunalt ejede arealer, vil kommunen undersøge om der er behov for tiltag til at reducere forstyrrelse af ynglende såvel som rastende fugle. Dette fokus indgår ligeledes (som hidtil) ved planlægning og gennemførelse af indsatser på privatejede arealer, hvor kommunen har indgået aftale med ejerne. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer af udkast til Natura 2000-handleplanen.
Afsender: Danmarks Naturfredningsforening, Odense Efterspørger beskrivelse af konkrete handlinger som kommunerne og Miljøstyrelsen vil udføre i den kommende planperiode. Efterspørger at forvaltningstiltag i tabel 6 bliver mere bindende mål frem for ”op til xx ha.”. Efterspørger konkrete planer for den del af Natura 2000-området, der befinder sig på søterritoriet f.eks. etablering af stenrev og øer.	Miljøstyrelsen: Det er korrekt, at handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Det skal dog understreges, at handleplanen ikke må foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen. Handleplanmyndighedernes opgørelse af behov for indsats fremgår af handleplanens afsnit 4. Det skal bemærkes, at dele af området er statsejet og forvaltes af Naturstyrelsen. Indsatser på statens arealer fremgår af Naturstyrelsens Natura 2000-plejeplaner, som findes her: https://naturstyrelsen.dk/vildere-natur/planer-for-naturen/natura2000-plejeplaner . Den gennemførte høring vedrørte alene forslag til Natura 2000-handleplaner, hvor de marine områder ikke indgår. Der er en arbejdsdeling mellem Natura 2000- og vandområdeplanerne, så vandplanlægningen håndterer vandkvalitet i vandløb, søer over 5 hektar, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af søer under 5 hektar og hydrologien på terrestriske naturarealer. Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder. Natura 2000-planerne fastlægger udelukkende rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning

	<p>af konkrete arealer. Konkrete projektforslag skal således rettes mod relevante handleplanmyndighed.</p> <p>Havet er statsejet, hvorfor Natura 2000-planen dækker planbehovet og det derfor ikke er nødvendigt med en yderligere handleplan som fordeler ansvar mellem myndigheder afhængig af ejerforhold.</p> <p>Sektormyndigheder på havet (fx fiskeri) har været inddraget i Natura 2000-planprocessen. De er sektor-ansvarlige for at leve op til Natura 2000-planerne og kan supplere med konkrete indsatser og planlægning.</p> <p>Høringssvaret giver ikke ændringer i handleplanen.</p>
<p>Afsender: Miljøstyrelsen Efterspørger uddybning af planens afsnit 5 vedr. gennemførelse af handleplanen for perioden 2016-2021</p>	<p>Odense Kommune: I handleplanens tabel 6 og 7 beskrives indsatser, for naturtyper og arter, der vil være fokus på i den kommende planperiode. Antal og areal vil dog stadig bero på en foreløbig vurdering kan derfor ikke præciseres nærmere.</p> <p>De grønne organisationer bliver som hidtil inddraget via kommunens grønne råd og bilateralt.</p> <p>Høringssvaret giver ikke ændringer i handleplanen.</p> <p>Kerteminde, Nordfyns og Odense Kommuner: I afsnit 5 har kommunerne uddybet at sikring og udvidelse af afgræsning indenfor Natura 2000-området sker med henblik på at skabe den nødvendige dynamik/forstyrrelse. Formålet herved er at forbedre tilstanden, udvide arealet samt skabe sammenhæng mellem de lysåbne naturtyper som f.eks. strandeng (1330), tør hede (4030), kalkoverdrev* (6210) og rigkær (7230).</p> <p>Afsnit 5.1 Foreløbig vurdering af gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan er udgået, da Miljøstyrelsen efterfølgende har oplyst, at det ikke er et krav at afsnittet indgår. Monitoring af indsatsen gennemføres ligeledes primært gennem den statslige novana-overvågning af Natura 2000-områderne.</p> <p>Ændringer indarbejdet i planen.</p>

5. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger

Foto af strandtudse ved Odense Fjord udskiftet i figur 6.

Naturstyrelsens sammenfatning af plejeplan for egne arealer ved Odense Fjord er vedlagt som bilag.

6. Bilag med kopi af hørings svar

Se efterfølgende sider

Natura 2000 Odense Fjord og Lillestranden Hindsholm.

Handleplan for de omtalte Natura 2000 områder

Kerteminde den 2. april 2024

Vi kan lige starte med lidt kronologi. Siden 1983 har jeg drevet erhvervsmæssigt fiskeri med egne joller.

I den periode er dette farvandsområde blevet udsat for voldsomme miljøpåvirkninger.

Øget tilførsel af urensset spildevand og varmt procesvand, øget tilførsel af miljøfremmede stoffer, indvinding af havbund til byggeri, generelt samt, af Storebæltsbro, Odense, Kalundborg og Aarhus havne. Maersk byggede i 100 år mange af deres skibe på Odense Fjord; da områderne blev overtaget af selskaber ejet af Odense Kommune gik det galt. Aktiviteterne blev for voldsomme og Odense har destrueret livet her.

Sportsfiskere og naturfredningsforeninger blev købt med et dambrug, en våd eng og et museum i Assens.

Ulovlighederne og forureningen fra Odense er fortsat. Nu støttet af de omtalte grupper.

Danmark har Europas ringeste natur. Hvilket især gælder vores kystnære havmiljø og omkring Odense.

Denne henvendelse er begrundet i det jeg har oplevet som fisker og set fra mine joller.

Mit forslag til forbedret kystnært havmiljø handleplan for de nævnte områder;

Måling af miljøfremmede stoffer i Natura 2000 område Odense Fjord, ved Roholm og Koholm.

Måling af miljøfremmede stoffer i lokalt fangede fisk i Natura 2000 område Odense Fjord.

Stop for udledning af varmt procesvand fra Fynsværk, det skaber øget iltforbrug i fjorden.

Stop for udledning af PFAS, tungmetaller, TBT og andre miljøfremmede stoffer fra Odense Havn.

Stop for udledning af urensset spildevand fra Odense og Stige Ø.

Stop for spredning af sediment på/ved Odense Fjord og Lillestrand ved klappning og indvinding af havbund.

Stop for udsætning af havørred, de er opvokset i dambrug og inficeret med sygdomme, der er typiske for dambrugsfisk. De er ofte medicinerede eller vaccinerede og udgør en trussel mod truede vilde fisk.

Projektet er støttet ulovligt med midler fra EUs fiskeristrukturfond, der helt klart bestemmer at dambrug, der producerer udsætningsfisk ikke kan støttes. Begrænsninger i erhvervsmæssigt i den yderste del af Odense Fjord er i strid med den fælles fiskeripolitik. Det er forordninger, der skal have retsvirkning.

Begrænsninger i det erhvervsmæssige fiskeri har ført til omfattende ulovligt fiskeri, IUU fiskeri.

Den type fiskeri har Danmark pligt til at reducere. Her har man valgt at forvalte i strid med forordninger.

Odense fået de andre fynske kommuner med på disse ulovligheder i projektet Havørred Fyn, der er betalt af de fynske skatteborgere. De fynske borgmestre har ikke støttet projektet. Havørred fanges rekreativt.

Venlig hilsen

Fisker

Hans Jacob Jensen

Kerteminde

Liste over bilag;

Forordning om støtte. Forordning 2792/1999, artikel 13, 1a.

Forordning om fælles fiskeripolitik, CFP, artikel 17.

DTU rapport 279-2014. Side 19, tabel 4.2.3. Rekreativ fangst af havørred er på 99 %.

Måling af støv fra Odense Havn. Benævnt ordre og tungmetaller

Seneste dispensation til Fynsværk er givet i januar 2024, til udledning af varmt procesvand. Miljøstyrelsen.

DANAK, multiresistente bakterier i dambrug i Odense.

Klip fra TV2 Fyn sendt torsdag den 8. april 2021, der viser alle ørreder har svamp, afbidte haler og finner.

Vejlebæk, indlæg bragt i Kerteminde Avis.

Vedr.: Høring over forslag til Natura 2000-handleplaner - N1110 Odense Fjord

Odense Kommune har på vegne af oplandskommunerne og miljøstyrelsen udsendt nærværende forslag i høring, og i den forbindelse ønsker Danmarks Jægerforbund at give følgende bemærkninger:

Jægerforbundet har med interesse læst udkastet til handleplan for planperioden 2022-2027. Odense Fjord er et vigtigt område for en række fuglearter, og helt overordnet er vi meget bekymrede for fjordens generelle tilstand. Den dårlige tilstand i fjorden kommer blandt andet til udtryk ved, at ålegræsset er i kraftig tilbagegang, grundet den massive næringsstofftilførsel til fjorden. Optegninger af ålegræsset fra 1960 viser, at planten dækkede 44% af fjorden, mens ålegræsset i 2020 kun dækkede 1,5% af fjorden (Kilde SDU). Det har stor betydning for fjordens fugle, at miljøtilstanden i den grad er så udfordret.

I udkastet til handleplanen hæfter vi os ved, at der under afsnit 8.3, Prioritering af den forventede indsats, anføres, at Odense Kommune prioriterer: "at forbedre og genoprette yngle og rastesteder for eng og vandfugle samt bilag IV arter ved Odense Fjord. Herunder, at reducere forstyrrelse af ynglende og rastende fugle."

Jægerforbundet ønsker at udtrykke fuld opbakning til at yngle og rasteområderne i fjorden forbedres, hvilket i vores øjne kræver, at der sættes massivt ind for at forbedre miljøforholdene i fjorden. Det vi dog efterspørger er, at kommunen i deres prioriteringer kommer nærmere ind på hvilken forstyrrelse, der ønskes reduceret, da det ikke fremgår af udkastet til handleplanen. Forstyrrelser kan være mange forskellige aktiviteter.

I den anledning henviser vi her til den senest opdaterede forstyrrelsesrapport fra DCE hvor Odense Fjord, Fuglebeskyttelsesområde F75 gennemgås. Her angives der under vurdering af beskyttelsesbehov for ynglefugle at: "*Ved en eventuel revision af bekendtgørelsen for vildtreservatet kan det dog, for at reducere mulige forstyrrelser fra rekreativ sejlads m.m. fremadrettet, overvejes at tilpasse fredningstider og øge bufferzonerne omkring øer og holme med færdselsrestriktioner, dette i henhold til de generelle anbefalinger i relation til kystfugle i yngletiden i del I-rapporten (Clausen m.fl. 2023a).*" (kilde: [SR512.pdf \(au.dk\)](#) side 32),

For trækfuglene i samme område angives der, ud over en eventuel justering af afgrænsning af reservatet i henhold til udbredelsen af bundplanterne, blandt andet at: DCE fastholder de synspunkter som fremføres af Therkildsen m.fl. (2013) "*Endvidere bør det overvejes om der ikke, i lighed med mange andre reservater, bør indføres forbud mod brætsejlad i de områder hvor der er jagtforbud, da brætsejlad er en potentielt kraftigt forstyrrende faktor, hvis den ikke reguleres (jf. studier i Limfjorden, Madsen m.fl. 1992a).*" (kilde [SR512.pdf \(au.dk\)](#) side 33).

I forhold til arbejdet med revision af Odense Fjord reservatet er det jægerforbundets opfattelse, at denne opgave varetages af Miljøstyrelsen som i dialog med Vildtforvaltningsrådets reservatgruppe tager stilling til eventuelle ændringer af reservatbestemmelserne.

Med henvisning til ovenstående ønsker vi derfor, at kommunen i handleplanen forholder sig til hvilke forstyrrelser, der ønskes håndteret igennem den prioriterede indsats, hvor og hvordan kommunen vil sætte ind, samt hvilket fagligt grundlag, der refereres til som begrundelse herfor.

På vegne af:
Grøntrådsrepræsentant Nordfyns kommune:
Thorbjørn Stegelmann, e-mail: jagt@stegel.dk, tlf.: 24675810

Jægerrådsformand Odense Kommune:
Morten Loubjerg Andersen, e-mail: m.loubjerg@gmail.com tlf.: 40184571
Grøntrådsrepræsentant Odense Kommune:
Rasmus Kristensen, e-mail: Rasserk@hotmail.com tlf.: 51329805

Jægerrådsformand Kerteminde Kommune:
Peter Bisgaard Gommesen, e-mail: peterbisgaard@live.dk tlf.: 25131971

Venlig hilsen
Danmarks Jægerforbund

Sabina Rohde, biolog.

E-mail sro@jaegerne.dk

Odense den 2. maj 2024

Hørings svar fra DN Odense til forslag til Natura 2000 handleplan 2022-27 for Odense Fjord: Natura 2000-område nr. 110, Habitatområde H94 og Fuglebeskyttelsesområde F75.

DN Odense har med interesse læst forslaget til den såkaldte Handleplan for Natura 2000 område Odense Fjord.

Vi har dog svært ved at finde de konkrete handlinger i planen. Vi er enige i den overordnede målsætning, nemlig at "områdets hav-, kyst- og lysåbne natur sikres og udgør et stort, sammenhængende naturområde med dynamisk kystudvikling og hydrologiske og naturmæssige sammenhænge mellem havet og kysten, og med udbredte levesteder for fuglene."

Vi havde dog forventet at finde en beskrivelse af de konkrete handlinger, som kommunerne og Miljøstyrelsen ville udføre i den kommende planperiode. Der er dog ingen bindende tilsagn i planen på trods af, at det i kapitel 3 om lovgrundlaget fremgår, at "Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes."

I kapitel 6 fremgår det, at "der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag". Så henvises der til Tabel 6, hvor den nye indsats til Naturbevarelse, forbedring af hydrologi, rydning af uønsket vegetation og skovtypebevarende drift angives med op til X ha. Det kan altså være alt fra 0 til de angivne mål. Dette er meget ukonkret og uforpligtende.

I det hele taget ses handleplanen mere som en hensigtserklæring end som en handleplan. Det fremgår dog konkret, at Odense Kommune vil "tilpasse udviklingen af Natura 2000-området til et fremtidigt scenarie med et højere havvandsspejl. Indsatsen gennemføres ved at etablere nye og genoprette strandenge og strandoverdrev ved Odense Fjord. Indsatser søges gennemført i synergi med vandområdeplan for Odense Fjord, samt Odense Kommunes klimahandle- og klimatilpasningsplaner." Det er vi naturligvis glade for, og vil gerne indgå i en dialog om dette arbejde. Det er dog bekymrende, at der slet ingen planer er for de 82% af området, som udgøres af hav. Her henvises hele vejen til vandområdeplanerne. Da disse planer især er fokuseret på reduktion af næringsstofudledning, mangler der konkrete forslag til andre tiltag som kan forbedre naturen i havområdet. Det kunne f.eks. være etablering af stenrev og øer for at øge biodiversitet af f.eks. fisk og fugle.

Selvom vi er skuffede over, at der ikke i højere grad indgår bindende og mere omfattende mål i handleplanen, har vi forståelse for, at ikke alle konkrete handlinger kan defineres på forhånd. Der er dog følgende vigtige pointe i tabel 9: "I forbindelse med udpegning og prioritering af indsatser ved Odense Fjord inddrager kommunerne de relevante grønne organisationer bl.a. via kommunernes grønne råd."

Vi forventer således, sammen med DN Nordfyn og DN Kerteminde, at blive inddraget i udpegning og prioritering af Natura 2000 indsatser, og derigennem få et bedre indblik i kommunernes ambitionsniveau. Det kan ske dels gennem de grønne råd, men også gerne bilateralt mellem kommuner og DN.

På DN Odenses vegne

Venlig hilsen

Kjeld Sandby Hansen

Formand for DN Odense

Odense, Nordfyns og Kerteminde Kommuner

Arter og Naturbeskyttelse

J.nr. 2024-27683

Den 02 maj 2024

Høringssvar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Odense Fjord, område nr. N110

Miljøstyrelsen sender hermed høringssvar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

Bemærkninger

Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4) skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret.

Forslaget til Natura 2000-handleplan indeholder en redegørelse for indsatsen. Miljøstyrelsen skal imidlertid bemærke, at det er vanskeligt for styrelsen ud fra redegørelsen at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planens indsatser for den forudgående periode er realiseret.

Styrelsen ønsker derfor, at den endelige plan suppleres med en præcisering. Det kan være en uddybning af afsnit eller f.eks. præcisering af en eller flere tabeller, der gør det muligt umiddelbart at få et overblik over, i hvilket omfang retningslinjerne i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan 2016-21 er realiseret.

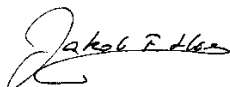
Der er særligt behov for at uddybe i forhold til følgende indsatser:

- *Der sikres sammenhæng mellem forekomster af kalkoverdrev og rigkær...*
- *Tilstanden af levestederne for klyde, havterne og splitterne forbedres...*
- *Der gennemføres en grundlæggende indsats på hedearealer...*
- *Kommunen og offentlige lodsejere skal være særlig opmærksomme på våd hede, tør hede, enkrat og rigkær samt ynglefuglen splitterne...*

Afsnit 5.1 – Foreløbig vurdering af gennemførelse af sidste Natura 2000-handleplan, er ligeledes vagt formuleret, og giver ingen rigtig indikation om kommunerne finder planen gennemført eller ej. Miljøstyrelsen foreslår at afsnittet præciseres.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk